

Ο καρκίνος παρά τοις αρχαίοις Έλλησιν ιατροίς

Αριστ. Κούζνης

Εν Αθήναις 1902

Επανεκδόση – Επιμέλεια – Εισαγωγή – Ευρετήριο

Δρ Δημ. Καραμπερόπουλος

«Βιβλιοθήκη Ιστορίας της Ιατρικής» αρ. 2

Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα, 2004

ISBN: 960-351-566-3, 17 x 24 εκ., 152

Ο καρκίνος ως νοσολογική οντότητα δεν είναι εύρημα των τελευταίων ετών, αλλά υφίσταται από τους αρχαιότερους χρόνους, όπως διαπιστώνεται από τον καθηγητή και Ακαδημαϊκό Αριστ. Κούζνη (1872–1961), ο οποίος διερεύνησε τα έργα των αρχαίων Ελλήνων ιατρών, Ιπποκράτους, Γαληνού, Διοσκορίδου, Ρούφου, Αρεταίου, Ορειβασίου, Αετίου κ.ά. Στη μελέτη αυτή, που είχε λάβει και το Συμβουλίδειο βραβείο του 1902, καταθέτει τα αποτελέσματα της έρευνάς του σχετικά με τις αντιλήψεις τους για τον καρκίνο.

Τεκμηριώνεται ότι οι αρχαίοι Έλληνες ιατροί, που έδωσαν και το όνομα στην πάθηση αυτή, γνώριζαν πολλά για τον καρκίνο. Χαρακτηριστικά, ο Αριστ. Κούζνης γράφει στο Επίμετρον, σελίδα 92, «*απ' αυτού του Ιπποκράτους τα πάντα παρατηρήθησαν και θαυμασίως περιεγράφησαν προκειμένου περί καρκίνου η τε μολυσματικότης και η νομή, η υποτροπή του καρκίνου και αι μακροσκοπικαί παθολογικο-ανατομικαί αλλοιώσεις, τα κυριώτερα των συμπτωμάτων και αι απαρχαί της καταλλήλου εξαιρέσεως του νεοπλάσματος μετά των ριζών αυτού από των υγιών ιστών*».

Η μελέτη είχε κυκλοφορήσει πριν από 100 και πλέον χρόνια και ήταν δυσεύρετη ακόμη και στις Βιβλιοθήκες.

Για το λόγο αυτόν, επανεκδόθηκε με επιμέλεια-εισαγωγή-ευρετήριο από το Δρ Δημ. Καραμπερόπουλο, ώστε να γίνει πάλι κτήμα των ιατρών και όλων εκείνων που ενδιαφέρονται για το θέμα.

Η επανεκδόση συμπληρώθηκε με (α) το ευρετήριο ονομάτων, προσώπων και πραγμάτων της μελέτης, που θα αποτελεί απαραίτητο βοήθημα στους αναγνώστες και μελετητές, (β) ένα εισαγωγικό κείμενο για τον Αριστ. Κούζνη, ο οποίος είχε ασχοληθεί με τον καρκίνο και ήταν ο ιδρυτής του Ελληνικού Αντικαρκινικού Ινστιτούτου και του Νοσοκομείου «Άγιος Σάββας» και (γ) την εργογραφία του Αριστ. Κούζνη στην Ιστορία της Ιατρικής, η οποία ανέρχεται, από όσο έχει δείξει η μέχρι τώρα έρευνα, στα 84 έργα.

Στην αρχή του βιβλίου παρατίθενται δύο χαρακτηριστικές ρήσεις του Αριστ. Κούζνη, που επιλέχθηκαν από τον επιμελητή της έκδοσης: «*Ευχρηθώμεν όπως ταχέως εξακριβωθή το παραγωγόν αίτιον του καρκίνου και η κατ' αυτού βοήθεια, από ελληνικού μάλιστα εργαστηρίου*» και «*όσον και αν φαίνηται μεγάλη και αιφνιδια ανακάλυψις τις ουσιώδης ... πάντοτε όμως είναι επακόλουθος μερικότερων ανακαλύψεων γενομένων υπό των παλαιότερων*».

Το βιβλίο εντάχθηκε στη σειρά «Βιβλιοθήκη Ιστορίας της Ιατρικής», της οποίας υπεύθυνος είναι ο Δρ Δημ. Καραμπερόπουλος και του οποίου η μελέτη «*Η ιατρική ευρωπαϊκή γνώση στον ελληνικό χώρο, 1745–1821*»,¹ Αθήνα, 2003, αποτέλεσε την αρχή της σειράς αυτής.

Βιβλιογραφία

1. ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ. *Αρχ Ελλ Ιατρ* 2004, 21:399–400